

po vodji g. Valenti prelepe pesmi za ta večer. Po „besedi“ pa za slovó od zimske saisons pride ples.

— (Poberki iz časnikov.) Kar so „Novice“ unidan povedale o dogodbi v Medvodah, je skušal trdovratni lažnik „Tagblattov“ prevračati tako, kakor da bi ne bile govorile resnice. „Laib. Zeitg.“ je preklicala pomoto svojo, „Tagbl.“ pa je laži z lažmi krpal in njegovi pajdaši v obeh „Pressah“, „Triesterici“ in „Tagespošti“ pa so črnili deželo našo še po vnanjih listih.

Še enkrat prosimo c. k. deželno vlado, naj varuje poštenje naše dežele, kedar ni nič zakrivila; vsaj pozná „Tagbl.“ razsajalce. Mi pa po natančnem poročilu, ki smo ga prejeli prav od tistega gospoda, ki je bil edini (in noben drug) v dotiki z onim pijancem, ponavljamo še enkrat, da je vse laž, kar je pisarila „Tagblattova“ klika. Le en pijan človek je bil, ki je razsajal, kakor razsajajo sploh pijanci, in da ta ni bil v nobeni zvezi z družimi, je priča to, da je bil tujec v tem kraju, ki je oni dan (menda iz Selc) prišel na Šmarno goro. Kje tedaj so tisti „Bauern, welche den Städtern Front machten?“ In kje je bila tista „grosse Anzahl von Städtern“, ker naš napaden poročnik je bil le v družini 2 gospodov in 4 gospé? Gori na griču so bili 3—4 kmetje, ker ob nedeljah gré tudi kmet kakor mestjan se sprehajati, al ti so šli svojo pot, ko je doli razsajal pijanec. Če je krojač Ruster, ki je od daleč kaj videl (slišal ni nič), razložil dogodbo gosp. Dežmanu po svoji sistemi, naj bi bil šel popred zapisnik sodniški brat, predno je dal v svoj „Tagblatt“ kaj tacega tiskati, kar sramotí celo deželo po krivici. Če misli „Tagblatt“, da s takimi lažmi, po katerih se natolcujejo duhovni in narodni možje, bode pomiril kmete, moti se; on le olje vliva v oginj!

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Danes končamo obljubljeni obširnejši popis poslednjih dveh sej zbornice poslancev pred velikonočnimi prazniki.

V seji 30. marca je bila viharna razprava o tem, ali naj bodo volitve kranjskih poslancev v državni zbor veljavne ali ne. Poročevalec dr. Blitzfeld poroča v imenu odborovem ter pravi, da manjščina kranjskega deželnega zbora in pa konstitucionalno društvo ljubljansko prosita, naj se volitve državnih poslancev iz kranjskega deželnega zbora zavržejo. Poročevalec bere tudi celo addresso kranjskega deželnega zbora, katero so posebno „ustavoverci“ zelo pazljivo poslušali. Temu berilu je dodal tudi posnetek predlogov Kalteneggerja in družnikov njegovih, katerih pa deželni zbor kranjski ni sprejel. Poročevalec pravi, da volitve so bile posebno delovanje kranjskega dež. zbora, in ker so se vršile postavno, ne more se trditi, da so neveljavne in zatega del je tudi odbor stavlil predlog, da državni zbor izreče, da so veljavne. Na to se pa začne zelo viharna debata. Govorili so proti odborovemu predlogu pemski poslanci Hanisch, Pickert, Knoll in štajarska poslanca Tomschitz in Brandstetter — samo možje taki, kateri mislijo, da mora nemštvo gospodovati v Avstriji in da se mora posebno delati na to, da bi na Kranjskem zopet gospodovali renegati, kateri mislijo, da je sedanja ustava edino izveličavna, da imajo v njej Slovenci vže tako preveč pravic, da se ne sme popravljati, ker so jo delali možje, kateri so „nezmotljivi“. Zagrizenec pemski Hanisch je posebno hudo govoril zoper odbor, kateri je bil sestavljen iz ustavovercev, in je od deželnega zbora kranjskega rekel, da je puntar. (Predsednik ga opominja, naj nikar tako ne govori.) Hanisch misli, da bi se bil moral zaradi tega deželni zbor kranjski razpustiti in direktne volitve

napraviti. Poslednjič je stavlil tudi predlog, naj zbornica sklene, da so volitve kranjskih poslancev neveljavne in naj vlada skrbi za to, da se voli na Kranjskem vnovič 6 poslancev. — Al za Hanischev predlog še toliko ni bilo glasov, da bi bil zadostno podprt, toraj tudi ni prišel v razpravo. Enako se je godilo predlogu Knollovemu, kateri je le z družimi besedami hotel isto doseči kakor Hanisch. Za odborov predlog, da so volitve veljavne, sta govorila dr. Weber in Fux iz Moravske. Uni je dokazal, da je odbor s predlogom svojim se postavil na pravno stališče in rekel, ako se gleda na pravo in postavo, mora se odborovemu predlogu pritrditi. Ko konečno še poročevalec odgovori nasprotnikom, se sprejme odborov predlog, proti kteremu še dvajset poslancev ni glasovalo. — To je tedaj sopet blamaža (sramota) ljubljanskih nemčurjev, kateri dosledno morajo zdaj križati tudi svoje ustavoverne brate v državnem zboru, da so jih pustili na cedilu. In Kalteneggerjeva „modrost“ se po takem čedalje bolj kaže, kar je res — puhlo besedovanje. — V seji 1. aprila, ktera je trajala od 10. ure zjutraj do 5. ure popoldne, se je obravnavalo o rekrutbi za leto 1871. Debata je bila jako živahna, kar se je vedelo vže prej iz tega, da se dotični odbor ni mogel zediniti o poročilu in si izvolil 4 poročevalce. Prvi predlog je zagovarjal poročevalec Rechbauer, kateri je hotel, naj zbornica o rekrutbi še le obravnava potem, ko bode vlada napovedane predloge prinesla v zbornico. — Poslanec Lasser je pobijal ta predlog. Za Rechbauerjev predlog je kričal, ne govoril srenjski pisar Fux, in govoril štajarski Brandstetter, zoper njega baron Kotz. Ko je poročevalec nehal, poprime predsednik ministerstva grof Hohenwart besedo. Med drugim je rekel, da nasprotniki ministerstvo v enomer natolcujejo, da ruši ustavo; a to se njemu zdí, da je zelo enako temu, če si kdo strah sam na steno namala in se potem svoje malarije boji. — Rechbauer je na kratko zagovarjal svoj predlog, za kterega je le malo prijateljev njegovih glasovalo. Na to poroča Seidl o predlogu tako, naj se dovoli le 54.660 vojakov, dr. Smolka kot poročevalec manjšine pa, naj se sprejme vladni načrt, vsled kterega naj se dovoli 56.041 vojakov za armado in mornarstvo. Minister Hohenwart spet poprime besedo in pravi, da se vlada le postave drži in da zatega del mora naravnost reči, da predlog večine je postavi nasproten, kajti §. 13. vojne postave določuje, da pred pretekom 10 let, dokler sedanja vojna postava veljavo ima, se more o številu rekrutov le takrat obravnavati, kedar bi cesar po svojih odgovornih vladah število povekšati ali pomanjšati hotel. Na tej podlagi pa je državno postavodajalstvo leta 1869. o postavi od 22. maja sklenilo število 56.041 mož za stoječo armado in 5604 mož za reservo in to za 10 let. Državni zbor se je toraj pravici odpoval, to število skozi 10 let premeniti. Da pa to ni le moje mnenje, kažejo takratne razprave zborničine. (Grof Hohenwart od besede do besede bere, kar so takrat govorili kolovodji zbornice poslancev, in jih tako z lastnimi besedami pobija. — Smeh na desni strani). Konečno zbornica sprejme Lasserjev predlog; za predlog večine je bilo le blizo 20 glasov. Pri razpravi, ali naj se odloči število po ljudskem številjenji od leta 1857. ali 1869. zagovarja dr. Smolka predlog manjšine odborove, kateri je bil tudi vladin, da se v razmero vzame številjenje od 1857. leta. Poročevalec večine Seidl pa govori za to številjenje od leta 1869. Zadnji predlog sprejme tudi zbornica, proti kteremu so glasovali poslanci desne sredine in pa Poljaki. — Pri resoluciji 4., ktera je šla na to, naj vlada skrbi za to, da se vojaške moči iz Tirolskega in Vorarlberškega porabijo v brambo

države v pravem razmerju z drugimi državami, je govoril baron di Pauli, kazajoč, da Tirolci več ko druge dežele delajo za brambo države, se vé, da po drugačnem načinu. Baron Giovanelli (tirolski poslanec) dokaže v svojem govoru, da je ta resolucija nasprotna postavi in deželni pravici in če tudi poročevalec in „visoka družba“ (hohe Versammlung) ne pri-trdi postavi tirolski o deželni brambi, mora obžalovaje reči, da Tirolci ne morejo na to ozir jemati, kajti tirolski polk ima vže zdaj več vojakov ko drugi, in da „visoki družbi“ ne gré noben upliv na to. (Pri teh besedah, in vzlasti zarad tega, ker je državni zbor imenoval le „družbo“, srdito memrajo „ustavoverci“ in slišijo se klici: al ni to zasmehovanje zbornice?) Predsednik pravi, da zarad tega, kakošen obraz kdo dela pri govoru, ne more nikogar opominjati. (Dobro! na desni.) Beseda pa „visoka družba“ vsaj ni razžaljenje. Proti resoluciji govori še Oelz iz Vorarlberškega, ktera je bila sprejeta od ustavovernih levičnjakov. — In tako je bil konec tej viharji obravnavi. — Po veliki noči, ko se 18. dne t. m. sopet začne zborovanje, takrat se bode vnel najhuji prepir, ko bode ministerstvo stopilo pred zbornico poslancev s svojimi predlogi, s kterimi namerava večo pravico dati deželnim zborom o postavodajstvu. Centralisti že brusijo meče, da bodo sekali po ministerstvu, ako se drzne, državnemu zboru kaj vzeti in dati deželnim zborom. Mi pa se bojimo, da iz te moke ne bo pogače: enim bode preveč, drugim premalo. Ministerstvu, ako mu je resnica z zadovoljstvom velike večine Avstrijancev (in mi še zmirom mislimo, da ima resno voljo za spravo) naj domú pošlje ta zbor; s sedanjo večino, ktera na vse kriplje le hoče gospodovati nenemškim narodom, ni mirna sprava mogoča in nikoli ne bode!

— (Kako naj bi se uravnale razmere avstrijske), da se povrne notranji mir v naše dežele, je bil predmet razprav poslednjega zboru tukajšnjega društva, ki mu je ime „demokratska unija“. Za blagor Avstrije iskreno zavzeti predsednik dr. Prohazka je v tem zboru razložil vodila, ktera naj bi bila podlaga programu „avstrijskega tabora“, in v kterega priti je obljubilo mnogo državnih poslancev, državnikov, časnikarjev itd. Dr. Prohazka je najpred rekel, da splošni notranji mir v vseh deželah našega cesarstva, to je oni visoki cilj, kterega dognati je Njih Veličanstvo predpisalo svojim ministrom, in ministerstvo prizná ta cilj kot svojo prvo nalogo. Pogoji, da se Avstrija kot merodajna moč evropejska vtrdi, so: enakopravnost narodov, — ozir na državopravne razmere vseh dežel in narodov pod habsburško krono, — spoštovanje ljudskih zahtev v deželnih zborih, društvih in taborih, — priznanje avtonomije (samouprave) posamnih kraljestev in dežel. Poroštvo vsemu temu pa daje federacija. Pravosodja, šolstva in političnega upravnistva govornik ne šteje med skupne zadeve. Prosti volji deželnih zborov naj bode prepuščeno, da se zedinijo v državopravne skupine. Da se delegacije avstrijsko-ogerske pravično predrugačijo, treba je, da se volijo iz deželnih zborov. Prenaredba volilnega reda za to, da bi državni zástop odtrgal se od deželnih zborov — pravi govornik — delala bi le za centralizem, kteri je silno nevaren obstanku države. Vse to pa naj se skuša doseči na ustavni poti. — Ta načela naj bi se po predlogu dr. Coste, ki je bil tudi pričujoč v tem občnem zboru, vredila in bila naj bi podlaga taboru avstrijskih domoljubov (österreichischer Parteitag).

— Državni poslanec gališki Groholski je ime-

novan za ministra — brez posebnega posla. „Presse“ pravi, da je to imenovanje Poljakom še bolj nenadoma prišlo kot ustavovercem.

— Presvitli cesar je po sklepu od 25. sušca poročila o službeni delavnosti c. kr. žandarmerije našega cesarstva v preteklem letu 1870. na znanje vzeti blagovolil in ministru za deželno brambo ukazal, naj žandarmeriji za vspešno delovanje izreče cesarjevo zadovoljnost.

— Najimenitnejši mož avstrijskega pomorstva, pod-admiral pl. Tegetthoff je po kratki bolezni za pljučnico, še le 44 let star, tukaj umrl. Zguba njegova je nedomestljiva. Pokopali so ga z največo častjo; presvitli cesar sam je vse stroške prevzel na lastno blagajnico. Tegetthoff, sin c. k. majorja, je bil v Mariboru na Štajarskem rojen; leta 1864. je pri Helgolandu zmagal dansko brodovje, leta 1866. pa potolkel italijansko pomorsko armado pri Visu.

Ogersko. Po inspiraciji grofa Andrassy-a je prišla brošura na svitlo, ktera zeló lasá grofa Beusta.

Hrvaško. Novi deželni zbor se začne 1. junija. Volitve bodo sredi meseca maja. Radovedni gledamo na izid novih volitev.

Francosko. Še zmirom so tukaj iste homatije kakor so bile. Vladna armada še ni dosti močna, da bi si upala udariti nad puntarsko armado v Parizu, kjer vsak, kdor kaj premoženja ima, in pa duhovstvo živi v velikem strahu. Vélikega škofa ima puntarska vlada zaprtega; izpusti ga le, če plača 1 milijon frankov; fajmoštra pri fari sv. Magdalene, ki je skušal iz zapora pobegniti, so tako tolkli po glavi s puškinim kopitom, da je umrl. Gospé v Parizu ne nosijo več klobukov, ker je to pregospôsko; nosijo le kapuce ali pa rute čez glavo.

Rusija. — Konferencije v Londonu zarad črnomoškega vprašanja so končane. Nekteri ruski časniki so zadovoljni z izidom te konferencije, drugi ne. Vladni časniki so prav zadovoljni ter pravijo, da Rusija o črnomoški zadevi je dosegla popolnoma vse, česar je želela. Enako govori tudi „Golos“. Manj zadovoljna pa je Petrogradska „Börsenzeitung“. Ta časnik sicer priznava, da je to dobiček za Rusijo, ako je pravico zadobila, da mora na črnem morji toliko vojnih ladij imeti, kolikor jej je drago, ter misli, da se bode ruska vlada te pravice poslužila prav obilo; vendar pa nasproti misli, da je Rusija o tem na škodi, da je Turčiji dovoljeno, ne samo na črnem morji imeti mnogo vojnih ladij, temuč jih tudi pustiti v Dardanele.

Listnica vredništva. Gosp. A. Šk. pri sv. K.: Hvale vredni so Vaši sveti, naj bi se v Ljubljani zidala norišnica, duhovska bolnišnica, hiša za gluhone, za slepe, za hirajoče itd., kajti potreba vseh teh naprav je očividna. Al — kje novcev za vse to ali vsaj za eno napravo vzeti? Deželni zaklad, to je zaklad iz priklad na davke nabrani, jih nima; ali hoče še povikšati davke? Kjer pa nič ni, je celó cesar pravico zgubil! Pa s zidanjem samim je še malo opravljeno, kajti treba je potem mnogo denarja za vsakoletne stroške režijne. Zato je že še treba boljih časov ali — mecenov.

Današnjemu listu je priložena obljubljen doklada.

Popravek tiskarni. V priloženem zemljevidu pod števil. 92 namesti „Pontus Euximus“ beri „Pontus Euxinus“.

Kursi na Dunaji 18. aprila.

5% metaliki 59 fl. 10 kr. Ažijo srebra 122 fl. 40 kr.
Narodno posojilo 68 fl. 75 kr. Napoleondori 9 fl. 97 kr.